

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΚΩΔΙΚΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Προοίμιο

Η υιοθέτηση ενός Κώδικα Δεοντολογίας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ενίσχυση του αισθήματος εμπιστοσύνης της κοινής γνώμης στο Κοινοβούλιο, τους βουλευτές και το κοινοβουλευτικό έργο και της καλλιέργειας, εν γένει, της αντίληψης προάσπισης του δημόσιου συμφέροντος έναντι του ιδιωτικού.

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Κώδικα είναι η θέσπιση κανόνων συμπεριφοράς που, συμπληρωματικά σε εκείνους που εμπεριέχονται στον Κανονισμό της Βουλής (Μέρος Α'), πρέπει να διέπουν τη συμπεριφορά των μελών του ελληνικού Κοινοβουλίου κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, αλλά και σε όλες τις εκφάνσεις του δημόσιου βίου τους, που σχετίζονται με το κοινοβουλευτικό τους αξίωμα.

Άρθρο 2

Γενικές Αρχές

1. Οι βουλευτές οφείλουν:

- Να ασκούν τα καθήκοντά τους υπεύθυνα, με ακεραιότητα, ανιδιοτέλεια, αντικειμενικότητα και ειλικρίνεια.
- Να ενεργούν αποκλειστικά υπέρ του δημόσιου συμφέροντος και να μην λαμβάνουν, ούτε να επιδιώκουν να λάβουν άμεσα ή έμμεσα οικονομικά οφέλη υπέρ των ιδίων ή υπέρ τρίτων προσώπων.
- Να απέχουν, κατά την άσκηση του νομοθετικού έργου, από χαριστικές ή άλλες ευνοϊκές ρυθμίσεις, σεβόμενοι απόλυτα τις αρχές και τα μέσα καλής νομοθέτησης.
- Να σέβονται και να τηρούν τους κανόνες εχεμύθειας και εμπιστευτικότητας για θέματα για τα οποία έλαβαν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, τηρουμένης της αρχής του ανοικτού χαρακτήρα και της διαφάνειας που διέπουν τα θεσμικά όργανα και τις διαδικασίες.
- Να απέχουν από τη χρησιμοποίηση ή την επίκληση της βουλευτικής τους ιδιότητας, προκειμένου να εξυπηρετηθούν, διευκολυνθούν ή ευνοηθούν έναντι άλλων προσώπων ή από τις αρχές και τις δημόσιες υπηρεσίες.
- Να προβαίνουν σε ορθή και συνετή χρήση και διαχείριση των μέσων και των παροχών που η Βουλή των Ελλήνων θέτει στη διάθεση τους για την απρόσκοπτη άσκηση του έργου τους, αποκλειστικά για την εκπλήρωση των κοινοβουλευτικών τους καθηκόντων.
- Να μην ανέχονται με τη στάση τους, να μην υποκινούν άλλους και να μην υιοθετούν οι ίδιοι βίαιες συμπεριφορές έναντι άλλων προσώπων ή ρητορική μίσους, εντός και εκτός του Κοινοβουλίου.
- Να προάγουν με το λόγο, τις πράξεις και εν γένει το κοινοβουλευτικό έργο τους, την αρχή της ισότητας, των ίσων ευκαιριών και της μη διάκρισης λόγω φύλου, ηλικίας, αναπηρίας, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας, πολιτικών πεποιθήσεων ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

2. Τα μέλη του ελληνικού Κοινοβουλίου οφείλουν να τηρούν πιστά τους κανόνες δεοντολογίας που εμπεριέχονται στον παρόντα Κώδικα.
3. Οι βουλευτές είναι υπόλογοι για τις αποφάσεις και τις ενέργειές τους κατά την άσκηση των βουλευτικών καθηκόντων τους και οφείλουν να συνεργάζονται πλήρως σε οποιονδήποτε έλεγχο ή έρευνα διαταχθεί.
4. Οι αναφορές σχετικά με τις παραβιάσεις των Γενικών Αρχών του παρόντος, κατατίθενται σε πρωτόκολλο που τηρείται στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας του άρθρου 43 Α του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Α΄-Κοινοβουλευτικό).
5. Αν η ως άνω Επιτροπή, κατά την εξέταση της αναφοράς, κρίνει ότι το ζήτημα χρήζει περαιτέρω διερεύνησης, ενημερώνει τον Πρόεδρο της Βουλής για τις περαιτέρω ενέργειες.

Άρθρο 3 **Πεδίο εφαρμογής**

Ο παρών Κώδικας έχει ισχύ για τους βουλευτές του ελληνικού Κοινοβουλίου. Για τους υπαλλήλους της Βουλής των Ελλήνων και το λοιπό επιστημονικό προσωπικό ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β΄), σε συνδυασμό με τον Κώδικα Δημοσίων Υπαλλήλων.

Άρθρο 4 **Σύγκρουση συμφερόντων**

1. Σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται όταν βουλευτής, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, εν γνώσει του εξυπηρετεί ή δεν επιδεικνύει τη δέουσα επιμέλεια, ώστε να αντιληφθεί ότι εξυπηρετεί, σε βάρος του γενικού συμφέροντος, αμέσως ή εμμέσως, ιδιωτικό συμφέρον, οικονομικό ή άλλο, αυτού του ίδιου ή άλλου, φυσικού ή νομικού προσώπου. Δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων όταν πρόκειται περί συμφέροντος το οποίο οι ως άνω έχουν ως μέλη του κοινωνικού συνόλου ή ως μέλη ευρείας ομάδας προσώπων.
2. Σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται και όταν ο/η βουλευτής συμμετέχει με οποιαδήποτε ιδιότητα ή παρέχει τις υπηρεσίες του επ' αμοιβή ή δωρεάν ή λαμβάνει δώρα, παροχές και άλλα ωφελήματα από ομάδες πίεσης (*lobby groups*) και οι οποίες δραστηριοποιούνται σε τομείς για τους οποίους είναι πολύ πιθανό, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, να κληθεί να συμμετάσχει σε νομοθετικές ή άλλες διαδικασίες.
3. Οι βουλευτές υποχρεούνται, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, να ενημερώνουν εγγράφως τον Πρόεδρο της Βουλής για τυχόν υπάρχουσα κατάσταση ικανή να προκαλέσει σύγκρουση συμφερόντων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
Την ίδια υποχρέωση έχουν οι βουλευτές και για τυχόν επιγενόμενη κατάσταση ικανή να προκαλέσει σύγκρουση συμφερόντων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
4. Στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, όπως και όταν υπάρχει έγγραφη και επώνυμη σχετική αναφορά προς τον Πρόεδρο της Βουλής, η οποία κατατίθεται και στο πρωτόκολλο της Επιτροπής Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας της Βουλής, ο Πρόεδρος της Βουλής παραπέμπει το ζήτημα στην Επιτροπή.

5. Σε περίπτωση που, αφού ακούσει τον βουλευτή, κατόπιν σχετικής πρόσκλησης ή μετά από αίτησή του, η Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας κρίνει ότι στοιχειοθετείται σύγκρουση συμφερόντων, εισηγείται προς τον Πρόεδρο της Βουλής περί του πρακτέου.
6. Σε περίπτωση αμφιβολίας της Επιτροπής Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας ως προς την ύπαρξη κατάστασης ικανής να προκαλέσει σύγκρουση συμφερόντων ή αν αυτή κρίνει ότι το ζήτημα χρήζει περαιτέρω έρευνας, ο Πρόεδρος της ως άνω Επιτροπής ενημερώνει τον Πρόεδρο της Βουλής. Εν συνεχεία, η Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας εισηγείται προς τον Πρόεδρο της Βουλής περί του πρακτέου.

Άρθρο 5

Δηλώσεις συμπληρωματικές των νόμων 3213/2003 και 4281/2014

1. Οι βουλευτές υποχρεούνται κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, αλλά και κατά τη διάρκεια της βουλευτικής τους θητείας, εφόσον προκύψουν μεταβολές, με δική τους ευθύνη, να υποβάλουν γραπτή δήλωση στον Πρόεδρο της Βουλής, συμπληρωματική της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης του Ν. 3213/2003, με την οποία να ενημερώνουν για τη συμμετοχή των ίδιων ή και των συζύγων αυτών στο κεφάλαιο ή τη διοίκηση επιχειρήσεων ή εταιρειών οποιασδήποτε μορφής.
2. Η υποβολή γραπτής ενημέρωσης του Προέδρου της Βουλής, σχετικά με οποιεσδήποτε αλλαγές οι οποίες επηρεάζουν τη δήλωση τους, θα πρέπει να λαμβάνει χώρα εντός τριάντα (30) ημερών από την επερχόμενη αλλαγή.
3. Την ακρίβεια και την πληρότητα των ως άνω δηλώσεων, και σε περίπτωση έγγραφης επώνυμης αναφοράς, ελέγχει, κατ' εντολήν του Προέδρου της Βουλής, η Επιτροπή Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης του άρθρου 3Α του Ν. 3213/2003.
4. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται από την επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου παράλειψη ή ανακρίβεια σε δήλωση, ο Πρόεδρος της Βουλής καλεί τον/την βουλευτή να προβεί άμεσα σε συμπλήρωση των τυχόν παραλείψεων ή διόρθωση των ανακρίβειών. Σε περίπτωση που ο/η βουλευτής δεν συμμορφωθεί με τη σύσταση του Προέδρου της Βουλής, τότε ο Πρόεδρος της Βουλής παραπέμπει το ζήτημα στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας, η οποία ενεργεί κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 4 του παρόντος Κώδικα.
5. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι κυρώσεις που προβλέπονται στον Ν. 4281/2014, με τον οποίο τροποποιήθηκε ο Ν. 3213/2003.

Άρθρο 6

Δώρα, σχετικές παροχές και ωφελήματα

1. Οι βουλευτές οφείλουν να μην αποδέχονται πάσης φύσεως δώρα, παροχές ή άλλα ωφελήματα, των οποίων η φύση ή η χρηματική τους αξία εγείρουν ζητήματα μεροληπτικής άσκησης των κοινοβουλευτικών τους καθηκόντων.
2. Δώρα των οποίων η αξία είναι μικρότερη των εκατό πενήντα (150) ευρώ και λαμβάνονται ως αναμνηστικά ενθύμια στο πλαίσιο επίσημης επίσκεψης και φιλοξενίας κατά την εκτέλεση της κοινοβουλευτικής δραστηριότητας, εξαιρούνται από την απαγόρευση της προηγούμενης παραγράφου. Τα δώρα αυτά καταχωρίζονται με δήλωση του/της βουλευτή σε ειδικό κατάλογο

πρωτοκολλημένο, αριθμημένο και μονογραφημένο, ο οποίος τηρείται στη Διεύθυνση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας στην οποία ανήκει ο κάθε βουλευτής.

3. Σε περίπτωση αμφιβολίας περί του πρακτέου, εφαρμόζεται αναλογικά η διαδικασία του άρθρου 4 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 7

Εμπιστευτικές πληροφορίες και έγγραφα

1. Οι βουλευτές οφείλουν να μην χρησιμοποιούν προς ίδιον όφελος ή προς όφελος τρίτων προσώπων εμπιστευτικές πληροφορίες και έγγραφα, τα οποία περιέρχονται σε γνώση τους κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους.
2. Κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, οι βουλευτές υπογράφουν δήλωση ότι αναλαμβάνουν την υποχρέωση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.
3. Πρώην βουλευτές, οι οποίοι μετά τη λήξη της θητείας τους δραστηριοποιούνται επαγγελματικά σε ομάδες συμφερόντων ή ασκούν δραστηριότητες εκπροσώπησης άμεσα συνδεδεμένες με τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του κοινοβουλίου, οφείλουν να ενημερώνουν τη Βουλή των Ελλήνων και δεν δύνανται να επωφελούνται της ιδιότητάς τους ως πρώην μελών του Ελληνικού Κοινοβουλίου.

Άρθρο 8

Συνδρομή στο έργο της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας

1. Οι βουλευτές τους οποίους αφορά έρευνα σχετικά με την παράβαση του παρόντος Κώδικα, όπως και κάθε δημόσια αρχή ή ιδιωτικός φορέας, έχουν την υποχρέωση να διευκολύνουν την Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας στο έργο της.
2. Σε περίπτωση που η ως άνω Επιτροπή διαπιστώσει ότι τούτο δεν καθίσταται εφικτό, ενημερώνει αρμοδίως τον Πρόεδρο της Βουλής.
3. Οι βουλευτές έχουν το δικαίωμα ακρόασης από την Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας είτε ύστερα από πρόσκληση της επιτροπής είτε μετά από αίτηση τους.

Άρθρο 9

Πειθαρχικά μέτρα

1. Σε περίπτωση που, μετά την κατάθεση της εισήγησης της Επιτροπής και εντός προθεσμίας οριζόμενης από τον Πρόεδρο της Βουλής η οποία, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες, ο/η βουλευτής δεν συμμορφώνεται προς την ως άνω εισήγηση, δύνανται να επιβάλλονται, μετά από εισήγηση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας προς τον Πρόεδρο της Βουλής και, κατά περίπτωση απόφαση του Προέδρου της Βουλής ή πρόταση του προς την Ολομέλεια της Βουλής ή το Τμήμα Διακοπής των εργασιών της Βουλής, με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής ή του Τμήματος διακοπής των εργασιών της Βουλής, τα εξής πειθαρχικά μέτρα:
 - α) Όταν πρόκειται περί επίδειξης συμπεριφοράς κατά παράβαση των γενικών αρχών του άρθρου 2 του παρόντος Κώδικα, ανάκληση στην τάξη κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 78 του Κανονισμού της Βουλής και, σε ιδιαίτερα σοβαρές περιπτώσεις, μομφή για

αντικοινοβουλευτική συμπεριφορά, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 80 του Κανονισμού της Βουλής.

β) Όταν πρόκειται περί παράβασης της διάταξης που αφορά σύγκρουση συμφερόντων, προσωρινός αποκλεισμός του βουλευτή διάρκειας μέχρι δεκαπέντε ημερών από τις συνεδριάσεις της Βουλής και, σωρευτικώς ή εναλλακτικώς, περικοπή του ενός δευτέρου (1/2) της μηνιαίας αποζημίωσής του, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 81 παρ. 4, 5 και 6 του Κανονισμού της Βουλής.

γ) Όταν πρόκειται περί παράβασης της διάταξης που αφορά την αποδοχή δώρων ή παροχών ή ωφελημάτων, περικοπή μέχρι του ενός δευτέρου (1/2) της μηνιαίας αποζημίωσης του βουλευτή. Η ποινή επαναλαμβάνεται ανά μήνα, μέχρι συμμόρφωσης του βουλευτή προς την απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής ή του Τμήματος διακοπής των εργασιών της Βουλής.

δ) Όταν πρόκειται περί παράβασης της διάταξης που αφορά τη χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών, περικοπή μέχρι του ενός δευτέρου (1/2) της μηνιαίας αποζημίωσης του βουλευτή.

ε) Όταν πρόκειται περί παράλειψης δήλωσης ή περί ανακριβούς δήλωσης κατά το άρθρο 5 του παρόντος Κώδικα, περικοπή μέχρι του ενός δευτέρου (1/2) της μηνιαίας αποζημίωσης του βουλευτή. Η ποινή επαναλαμβάνεται ανά μήνα, μέχρι συμμόρφωσης του βουλευτή προς την απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής ή του Τμήματος διακοπής των εργασιών της Βουλής.

2. Σε όλες τις περιπτώσεις, ο/η βουλευτής καλείται, πριν από την επιβολή του πειθαρχικού μέτρου, ενώπιον της Ολομέλειας της Βουλής ή του Τμήματος Διακοπής των εργασιών της Βουλής, προκειμένου να αναπτύξει εντός είκοσι (20) λεπτών τις απόψεις του.

Τα επιβαλλόμενα πειθαρχικά μέτρα μπορούν, με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, να αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο της Βουλής.

Άρθρο 10

Συνεδριάσεις της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας

Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής είναι μυστικές. Το απόρρητο της διαδικασίας διατηρείται μέχρις ότου ο Πρόεδρος της Βουλής, μετά την κατάθεση της εισήγησης της ως άνω Επιτροπής, είτε επιβάλει το όποιο πειθαρχικό μέτρο είτε καταθέσει πρόταση περί λήψης πειθαρχικού μέτρου στην Ολομέλεια της Βουλής ή το Τμήμα Διακοπής των εργασιών της Βουλής.

Το απόρρητο δεν ισχύει έναντι του ενδιαφερόμενου βουλευτή.

Άρθρο 11

Δημοσιότητα του Κώδικα Δεοντολογίας των βουλευτών

Ο παρών Κώδικας αποτελεί παράρτημα του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Α'), στον οποίο και ενσωματώνεται. Αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της Βουλής των Ελλήνων για τη διασφάλιση της ευρύτατης δημοσιότητας του και διανέμεται σε έντυπη μορφή στα μέλη του ελληνικού Κοινοβουλίου.